

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

V. An gratia necessaria sit ad cognoscendum quodlibet verum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

Cum igitur in his S. Augustini aliorumque SS. Patrum testimonijs agatur de homine in statu naturæ lapsæ, de illoque dicatur, quod à Deo adiutus; & auxilio gratiæ præuentus liber remaneat ad obtemperandum Deo vel diabolo, ad consensum tentationi dandum, vel negandum, ad bonum eligendum, vel relinquendum; inde infertur, secundum illorum mentem gratiam medicinalem aequè ac gratiam sanitatis, nullam inferre homini ad agendum necessitatem, illumque, si velit, posse gratiam illam sequi vel abijcere, & illi consentire, vel dissentire; ac proinde fictitiam esse illam differentiam quam Calvinus inter utramque gratiam in odium Conc. Trid. inuehere conatus est.

SECTIO V.

An gratia necessaria sit ad cognoscendum quodlibet verum.

Non agimus hic de necessitate gratiæ habitualis sanctificantis; certum est enim sine illa quodlibet verum cognosci posse, vnde S. Aug. lib. 1. retractat. c. 7. retractat. id, quod dixerat lib. 1. Soliloq. c. 1. Deum non nisi mundos corde verum scire voluisse.

Quæstio igitur intelligi debet de necessitate gratiæ actualis ad cognoscendum quodlibet verum in statu naturæ lapsæ, de quo solo deinceps nobis agendum est: sunt autem veritates quæ ab homine cognosci possunt in duplici differentia, aliæ naturales, quæ vel ex objectis sensibilibus cognosci, vel naturali discursu intelligi possunt; aliæ supernaturales, ad quarum cognitionem neque per objecta sensibilia; neque per naturalem discursum perueniri potest. Rursum utriusque generis veritates sunt vel speculatiuæ vel practicæ; speculatiuæ sunt earum rerum quæ tantummodo cognoscendæ sunt, vt animam hominis esse immortalem; practicæ verò illarum quæ non solum cognoscendæ, sed & faciendæ sunt, vt

virtu-

virtutem esse amplectendam. Hac distinctione supposita
pro quaestionis proposita resolutione

Dicendum 1. quamlibet veritatem speculatiuam natu-
ralem, quae ex effectis aut obiectis sensibilibus deduci-
tur, posse cognosci seorsim ab homine per solas naturae
vires absque vilo speciali gratiae auxilio. Ita S. Thom. 1. 2.
q. 109. a. 1. & constat ex eo, quod talis cognitio non su-
perat naturae vires, cum sit de obiecto naturali per media
naturalia cognoscendo; vnde & ipsi Ethnici philosophi
tam multa de rebus creatis perspecta naturaliter habue-
runt, imò & de Deo ipso; iuxta quod dicit Apost. Rom.
1. *inuisibilia Dei per ea quae facta sunt, intellecta, conspiciuntur.*
Constat praeterea ex eo, quod S. Aug. lib. 1. ad Simplicia-
num q. 2. ait, Deum in eligendis hominibus ad gratiam
salutarem, neque ingenium, neque scientiam, & doctri-
nam attendere; vnde sequitur, scientiam & doctrinam
ante omnem gratiam haberi posse.

Obijcies, multa esse in rebus naturalibus etiam seor-
sim ac distributiue sumptis, quae à nobis cognosci neque-
unt v. g. quamnam sint vltima rerum differentia, & simi-
lia. Resp. quam plurima ex ijs non cognoscere vera de
facto, quia eorum proprietates, vel effectus aliquando
non satis apparent; nos verò in conclusione egimus, non
de quibuscunque veritatibus naturalibus, sed de ijs dun-
taxat, quae ex effectis & obiectis sensibilibus deducun-
tur. Adde etiam multa ex ijs naturaliter sciri posse, quae
tamen non cognoscuntur, quia non satis diligenter in-
vestigantur; & etiam multa sciri à quibusdam, quae ta-
men putantur esse adhuc incognita.

Instabis, in Conc. Arau. 2. can. 9. dici, diuini mune-
ris esse cognoscere veritatem. Resp. Conc. ibi loqui de
cognitione supernaturali, quae conferat ad veram, & chri-
stianam pietatem, vt patet ex canonibus praecedentibus
& consequentibus, non verò de naturali, de qua sola hinc
quaestio est.

Dicendum 2. veritates speculatiuas supernaturales
non posse naturaliter ab homine cognosci, sed tantum
per specialem gratiam ac reuelationem Dei. Pro-

Probatur 1. ex scriptura : 1. Cor. 7. *Misericordiam confectus à Domino, ut scilicet fidelis, unde S. Aug. lib. de gr. & libero arbr. c. 7. colligit ipsam fidem non haberi nisi Deo miserante & c. 14. ex ijs verbis Apostoli ad Philipp. 1. *Vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed ut etiam pro illo passamini; ex quibus verbis idem S. Aug. sup. recte infert, Dei donum esse æquè in eum credentem ac pro eo pati.**

Probatur 2. ex Conc. Trid. sess. 6. can. 3. vbi dicitur anathema ei, qui asseruerit hominem posse sine præueniente Spiritu Sancti inspiratione, & adiutorio credere, sicut oportet.

Porro ex ijs vltimis Concilij verbis colligitur, posse quidem hominem per solas naturæ vires assentiri veritatibus fidei sibi exterius propositis assensu quodam opinatio, ita vt ratio propter quam illis assentitur non sit diuina reuelatio, sed motuum aliquod probabile, vt in hæreticis contingere cernimus, quorum hic assentiendi modus proprius est: at verò iisdem veritatibus assentiri non posse sicut oportet, id est assensu certo, & infallibili autoritate Dei reuelantis innixo, sine ipsius diuinae gratiæ auxilio speciali.

Dicendum 3. hominem non posse per proprias vires vllam veritatem practicam supernaturalem cognoscere, posse tamen aliquas practicas naturales, licet non omnes. Assertio constat tribus partibus: 1. satis constat ex ijs, quæ pro secunda conclusione iam diximus, & confirmari potest ex Conc. Milenit. seu Carthag. can. 4. vbi dicitur, *donum Dei esse scire, quid facere debeamus*, supple ad vitam æternam consequendam, de qua ibi loquitur Conc.

Secunda assertionis pars probatur 1. ex Apost. Rom. 1. vbi dicit Philoſophos inexcusabiles fuisse, quia cum cognouissent Deum, non sicut Deum glorificauerunt, unde sequitur, illos non tantum speculatiuè cognouisse, vnum esse Deum sed & practice, illum esse glorificandum & colendum, aliàs si hoc inuincibiliter ignorassent, fuissent excusabiles; cum ad culpam non deputeretur (iuxta

(iuxta S. Ignorat præceptum scripturam

Tertium mem occurrunt bus pan bus tan nit, sen licet al menti & obnu bus iux incerta p grauat a cogitante

An

Va Qu hor aut face

Dicer auxilio quod ac de fide c

Proba quod ser in vobis

nia pro c sim in li conscrip Proba

(iuxta S. Aug. lib. 3. de lib. arb. c. 18.) quod quis inuitus ignorat. Probat 2. ex eodem S. Aug. in Ps. 57. vbi dicit præceptum illud nostris cordibus ipsa veritatis manu inscriptum esse, *Quod tibi fieri non vis, alteri ne faceris.*

Tertia denique pars assertionis constat, tum ex humana mentis imbecillitate ac difficultate, quæ plerumque occurrit ad discernendum bonum à malo in multis casibus particularibus; tum ex contrarijs passionibus; quibus tanquam nubibus mens obscuratur; sæpe enim euenit, sentientem appetitum in obiectum sibi conueniens, licet aliunde à reformationis ordine alienum, vehementi motu abripi; vnde sequitur, mentis languor & obnubilatio, exhaustis perfermitis æstum animæ viribus iuxta illud Sap. 9. *Cogitationes mortalium timida, & incerta prouidentia nostra, corpus enim, quod corrumpitur, aggrauat animam, & terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem.*

SECTIO VI.

An possit homo velle, aut facere bonum aliquod sine gratia.

Questio intelligenda est non de gratia habituali de qua sequenti sect. agetur; sed de actuali; an scilicet homo bonum aliquod opus sine illius auxilio velle aut facere possit Pro cuius resolutione

Dicendum 1. Neminem sine speciali diuina gratia auxilio posse velle, aut perficere bonum aliquod opus, quod ad salutem æternam consequendam conferat. Est de fide contra Pelagianos.

Probat 1. ex scriptura: 1. Cor. 15. *Gratiâ Dei sum id quod sum*: Ephel. 2. *Gratiâ estis saluati* Philipp. 1. *Qui cepit in vobis opus bonum, perficiet.* Plura alia scripturæ testimonia pro confirmatione illius veritatis videri possunt passim in libris S. Hier. ac S. Aug. contra præfatos hæreticos conscriptis.

Probat 2. ex Conc. Melcuit. Carthag. Araus. & ex Summis